# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להכיר תחומים שבהם נבדלות אוכלוסיות בעולם
- להבין מהי דת מונותיאיסטית ואילו דתות כאלה קיימות
- לזהות ביטויים של נוף תרבותי ופלורליזם במרחב

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

### חלק א׳ – הבנה - שאלות אמריקאיות

1. א – דת המאמינה באל אחד
2. א – במזרח התיכון
3. א – ביטוי של תרבות הנראה במרחב כמו מבנים ושלטים
4. א – להבין ולא לשפוט קבוצות שונות
5. א – סחר, כיבושים והגירה

### חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – עולם מורכב הוא עולם שבו אוכלוסיות נבדלות זו מזו בתחומים רבים
2. נכון – שלושתן מאמינות באל אחד
3. לא נכון – מדובר בנופים תרבותיים שונים מאוד
4. לא נכון – ביטויי פלורליזם נראים בכל עיר גדולה
5. נכון – זו הגישה המוצגת בטקסט
6. נכון – כך נאמר בטקסט כדוגמה לשינוי נוף

### חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

1. מונותיאיסטיות
2. פלורליזם
3. הולנד
4. תרשימים
5. נוף התרבותי
6. תיכון

### חלק ד׳ – התאימו מושג להסבר

- 1 – ד (אמונה באל אחד)
- 2 – ג (קיום משותף של קבוצות שונות)
- 3 – ה (ביטוי תרבות במרחב)
- 4 – ב (איך אנשים מתפזרים על פני שטח)
- 5 – א (קבוצה עם היסטוריה ותרבות משותפת)

### חלק ה׳ – חשיבה וכתיבה

1. למשל: דת - יהודים, נוצרים ומוסלמים; שפה - עברית, אנגלית, ערבית
2. הגירה מביאה אנשים עם תרבות שונה שמקימים מבני תפילה, חנויות ומסעדות חדשות, למשל מסגד חדש בשכונה

### חלק ו׳ – דילמה לחשיבה

1. התלמיד יבטא עמדה (בעד/נגד/תלוי) עם נימוק המתייחס לזכות לביטוי זהות מול שמירה על אופי השכונה, תוך כבוד לשתי העמדות

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- דת המאמינה באל אחד, כמו יהדות/נצרות/אסלאם
- ביטוי של תרבות הנראה במרחב כמו מבנים, שלטים או מאכלים
- תשובה מקובלת: דת, שפה, לאום, תרבות, צורת התיישבות או מעמד חברתי-כלכלי

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדוגמאות מהסביבה הקרובה של התלמידים לפני המעבר למושגים המופשטים
- מומלץ להקדיש זמן לדיון בדילמה בקבוצות קטנות לפני כתיבת התשובה האישית
- כדאי להציג תמונות של נופים תרבותיים שונים כדי להמחיש את המושג בצורה חזותית

# דף תרגול: עולם מורכב - ריבוי האוכלוסיות

דף התלמיד/ה עולים חדשים

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בעולם יש הרבה אנשים שונים - בדת, בשפה, בתרבות. נלמד מילים חשובות ונבין איך זה משפיע על המקומות שבהם אנשים גרים.

## מילון קטן:

| | |
|---|---|
| **לאום** | קבוצת אנשים עם היסטוריה, תרבות ושפה משותפת |
| **מונותיאיזם** | אמונה באל אחד |
| **פלורליזם** | קיום משותף של קבוצות שונות זו לצד זו |
| **נוף תרבותי** | איך התרבות של אנשים נראית במרחב - מבנים, שלטים, בגדים |
| **תפרוסת אוכלוסייה** | איך אוכלוסייה מתפזרת על פני שטח |
| **הגירה** | מעבר של אנשים ממקום למקום |
| **מעמד חברתי-כלכלי** | הרמה הכלכלית והחברתית של קבוצת אנשים |
| **סקרנות מכבדת** | גישה של עניין וכבוד כלפי תרבויות שונות |

## 1 חלק א׳ – הבנה - שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** איזו דת מאמינה באל אחד?

א) דת המאמינה באל אחד ב) דת עם הרבה אלילים ג) דת בלי בתי תפילה

ד) דת שקיימת רק באסיה

**2.** באיזה אזור בעולם נולדו יהדות, נצרות ואסלאם?

א) במזרח התיכון ב) באירופה ג) באמריקה ד) באוסטרליה

**3.** מהו הדבר שרואים במרחב ומראה על תרבות?

א) ביטוי של תרבות הנראה במרחב כמו מבנים ושלטים ב) מפה של מדינות בעולם

ג) רשימת שפות בעולם ד) סוג של מזג אוויר

**4.** איך צריך להסתכל על תרבויות שונות?

א) להבין ולא לשפוט קבוצות שונות ב) לשפוט איזו תרבות עדיפה ג) להתעלם מהבדלים בין אנשים

ד) לכפות תרבות אחת על כולם

**5.** מה גורם לדת להתפשט למקומות אחרים?

א) סחר, כיבושים והגירה ב) רק מלחמות ג) רק מסחר ד) מזג אוויר

## 2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | עולם מורכב הוא עולם שבו כל האנשים דומים זה לזה | ☐ | ☐ |
| 2 | יהדות, נצרות ואסלאם הן שלוש דתות מונותאיסטיות | ☐ | ☐ |
| 3 | נוף של כפר רועים במונגוליה דומה לנוף של עיר נמל בהולנד | ☐ | ☐ |
| 4 | פלורליזם דתי ואתני נראה היום רק בכפרים קטנים | ☐ | ☐ |
| 5 | גיאוגרפיה של אוכלוסייה מבקשת להבין ולא לשפוט | ☐ | ☐ |
| 6 | התחזקות האסלאם באירופה משנה את נוף הערים | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

**1.** שלוש הדתות ה _____ מאמינות באל אחד

**2.** _____ הוא קיום משותף של קבוצות שונות זו לצד זו

**3.** נוף של כפר רועים במונגוליה שונה מנוף עיר נמל ב _____

**4.** כדי להבין אוכלוסיות משתמשים במפות, טבלאות ו _____

**5.** ה _____ הוא איך התרבות נראית במרחב - שלטים, מבנים ומאכלים

**6.** שלוש הדתות המונותאיסטיות נולדו במזרח ה _____

## 4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** מונותאיזם | ___ | **א.** קבוצה עם היסטוריה ותרבות משותפת |
| **2.** פלורליזם | ___ | **ב.** איך אנשים מתפזרים על פני שטח |
| **3.** נוף תרבותי | ___ | **ג.** קיום משותף של קבוצות שונות |
| **4.** תפרוסת אוכלוסייה | ___ | **ד.** אמונה באל אחד |
| **5.** לאום | ___ | **ה.** ביטוי תרבות במרחב |

## 5 חלק ה' – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

**1.** מנו שני תחומים שבהם נבדלות אוכלוסיות בעולם, ותנו דוגמה לכל אחד

**2.** איך הגירה יכולה לשנות את הנוף התרבותי של עיר? תנו דוגמה אחת

## 6 חלק ו' – דילמה לחשיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** בשכונה מעורבת מבקשים לבנות מבנה תפילה חדש. חלק מהתושבים מתנגדים וחלק תומכים. מה דעתכם ולמה? כתבו לפחות שלושה משפטים

## כרטיס יציאה

מהי דת מונותיאיסטית? תנו דוגמה אחת

מהו נוף תרבותי?

כתבו תחום אחד שבו נבדלות אוכלוסיות בעולם

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀